

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTIQS

per part d'Entitats Catalanes d'Acció Social

Síntesi del posicionament d'ECAS en el marc de les properes eleccions al Parlament i propostes als partits polítics de Catalunya.

Índex:

1. Presentació d'Entitats Catalanes d'Acció Social
2. Reflexions generals
3. Propostes per blocs temàtics

1. Presentació d'Entitats Catalanes d'Acció Social

ECAS és una federació formada per 92 entitats que treballen de manera prioritària amb col·lectius en situació o risc d'exclusió social. Entenem l'acció social com tota actuació orientada a promoure el desenvolupament i l'autonomia de les persones, especialment d'aquelles que tenen majors dificultats per a garantir l'exercici efectiu i l'ampliació de l'abast dels drets de ciutadania.

ECAS s'estructura en comissions de treball en què es reflexiona i es busca la millora de la intervenció en les temàtiques d'interès per a les entitats. Aquestes comissions s'organitzen al voltant de sis àmbits:

- Inserció sociolaboral
- Àmbit penitenciari i execució penal
- Migracions
- Gènere
- Famílies
- VIH-SIDA i exclusió social

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTIQS per part d'ECAS

Les entitats membres d'ECAS atenen més de 795.000 persones cada any i compten amb més de 8.500 professionals contractats i unes 7.500 persones voluntàries.

Accions d'incidència política realitzades en aquesta legislatura:

1. **NI UN PAS ENRERE!** Campanya "Pels drets de les persones i la sostenibilitat del sistema de serveis socials de responsabilitat pública": www.acciosocial.org/ni-un-pas-enrere/
2. **Programa de Renda Mínima d'Inserció:** www.acciosocial.org/rmi/
 - 2.1. [Informe per a la millora del programa de Renda Mínima d'Inserció i la creació de nous recursos contra la pobresa i l'exclusió social](#) (Setembre 2011)
 - 2.2. [Propostes i reflexions al voltant del programa de Renda Mínima d'Inserció](#) (Maig 2012)
 - 2.3. [Compareixença al Parlament](#)
3. **Justícia:** Compareixença al Parlament amb motiu de la supressió de les subvencions i convenis per a programes de **reinserció i rehabilitació en l'àmbit penitenciari** (Juny 2012) | [Síntesi de la compareixença en PDF](#)
4. **Posicionaments públics:**
 - 4.1.1. **Inserció laboral i polítiques d'ocupació:** Decàleg de la Comissió d'Inserció Sociolaboral en relació a les Polítiques Actives d'Ocupació, [Nota de premsa. Posicionament de la Comissió d'Inserció Sociolaboral](#)
 - 4.1.2. **Justícia, reinserció i rehabilitació en l'àmbit penitenciari** | [Nota de premsa. Posicionament de la Comissió d'Àmbit Penitenciari i Execució Penal](#) (Maig 2012)
 - 4.1.3. **Immigració:** [Campanya TRENCA TÒPICS](#), [blog Migracions](#), [REPTES EN EL CONTEXT ACTUAL](#) | Posicionament de la Comissió de les Migracions (Octubre 2012)
5. **Informe INSOCAT per a la millora de l'acció social**. Indicadors socials a Catalunya en relació al context estatal i europeu. Núm. 0, Marc de referència (Abril 2012)
6. Informe INSOCAT. Núm. 1, **Pobresa i exclusió social a Catalunya** (propera publicació: Novembre 2012)
7. **Propostes i debats en el marc dels processos electorals**
 - 7.1. Eleccions al Parlament 28N 2010
 - 7.1.1. [Document de propostes](#)
 - 7.1.2. Debat amb els partits polítics
 - 7.2. [Eleccions Generals 20N 2011](#)
8. Dinar d'entitats membres d'ECAS amb el Conseller de Benestar Social i Família, Josep Lluís Cleries (2011)

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

9. **Dia internacional per a l'eradicació de la pobresa:** actes commemoratius a Barcelona (a través de la Taula del Tercer Sector i en col·laboració amb altres organitzacions*), Tarragona (campanya 'Tarragona Inclusiva') i Girona (actes lúdics i de reflexió en col·laboració amb Càritas Girona i amb la participació de Jordi Estivill).
*** 17. Oct. 2012: 'FEM UN TRIPLE CONTRA LA POBRESA!':** www.acciosocial.org/triplecontrapobresa/ Acte lúdic i participatiu per sensibilitzar la societat civil i reclamar accions proactives en la lluita contra la pobresa: 'Combatem les DESIGUALTATS, establim PRIORITATS, revisem la FISCALITAT'. [Nota de premsa/balanc](#)
10. **Participació en diversos processos:** campanya 'Marca la casella de fins socials' a la declaració de la renda, recollida de signatures per a la ILP 'Proposició de Llei de regulació de la dació en pagament, paralització dels desnonaments i de lloguer social'

2. Reflexions generals

ECAS participa de la il·lusió i l'entusiasme de la mobilització ciutadana per decidir sobre el nostre futur i desitja que aquest sentiment ens porti a una societat més justa, equitativa i cohesionada.

Aquest document es fonamenta en la reflexió realitzada per les comissions de treball de la federació sobre els àmbits que tracten. La nostra preocupació fonamental són les polítiques socials, que inclouen aspectes no esmentats en aquest document, però que també ens preocupen, com ara l'afebliment i la manca de recursos per al desenvolupament de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Entenem que la nostra expertesa ens legitima per reclamar als partits polítics respostes que permetin lluitar contra unes desigualtats creixents i uns processos d'empobriment i exclusió cada vegada més greus. El nostre objectiu és impulsar **un govern al servei de totes les persones.**

En aquest sentit, considerem que l'evolució de les polítiques socials en els darrers anys ha afeblit el nostre Estat del Benestar i ha agreujat les desigualtats que pateix la nostra societat. El deteriorament de la situació imposa la necessitat de canviar el rumb de les polítiques socials, actualment centrades en l'estalvi, i obliga a donar prioritat als recursos destinats a garantir una vida digna per al conjunt de la ciutadania.

Demanem el compromís dels partits polítics perquè els pressupostos de la Generalitat de Catalunya prioritzin clarament la **inversió social** i financin els programes necessaris **per reduir la pobresa i les desigualtats**. Per obtenir els ingressos necessaris, cal promoure una **fiscalitat més progressiva**, que garanteixi una major efectivitat tributària, i emprendre actuacions decidides contra el frau i l'economia informal. Només així disposarem dels recursos per **garantir un sistema de protecció social**

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

que faci efectius els drets de ciutadania i permeti reduir les desigualtats individuals i territorials.

En moments de crisi, tothom accepta que cal prendre mesures extraordinàries, i una de les que sovint s'esmenten és la **racionalització de la gestió administrativa**, la simplificació dels organismes públics, la coordinació entre els diferents òrgans i nivells, i l'agilitat dels processos administratius. Considerem que aquest objectiu **no s'ha assolit en tota la seva extensió**, malgrat el consens en relació als seus beneficis: reducció de la despesa, major eficàcia i millor eficiència.

Finalment, volem expressar la nostra **preocupació per la dràstica reducció de la inversió en serveis socials** i la consegüent disminució dels recursos disponibles. Les mesures aplicades en aquest sentit han portat a la desaparició de projectes que estaven fent un molt bon servei i ens han restat capacitat d'atendre unes necessitats socials en constant creixement. El **perill de perdre la qualitat en l'atenció**, assolida gràcies a molts anys de lluita per part de les entitats socials, hauria de ser una senyal d'alerta que ens portés a redreçar el rumb.

En relació a les properes eleccions, plantegem la necessitat de debatre amb els partits polítics el seu posicionament respecte a les següents qüestions:

- Quins **models econòmics i fiscals** defensaran per aconseguir els recursos necessaris per dur a terme unes polítiques socials que permetin que tots els ciutadans visquin amb dignitat?
- Com traduiran en la seva acció de govern la **defensa i el reconeixement dels drets de les persones**? Com recuperaran drets avui afeblits, com el d'accés als serveis i prestacions socials, el de subsistència mitjançant una renda mínima o el d'accés a l'habitatge?
- Com preservaran la **qualitat dels serveis socials** -cada vegada amb menys recursos- i com actuaran per tal de fer realitat la desitjada i anunciada **simplificació i agilitat de l'administració**?

3. Propostes per blocs temàtics

3.1. Pobresa i desigualtats

La pobresa és un fenomen multidimensional. Abasta diverses vessants de la vulnerabilitat i la limitació: **vulnerabilitat econòmica** (manca d'ingressos, privació de certs béns i serveis bàsics, dificultats per afrontar pagaments),

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

vulnerabilitat laboral (precarietat contractual, falta d'oportunitats de promoció, risc de patir un accident laboral), **dèficits d'integració social** (aïllament, falta de suport afectiu), **falta d'accés al benestar públic** (a la sanitat, l'habitatge, els Serveis Socials) i **restriccions a la participació social i política**. Aquestes 'exclusions' rarament es presenten soles i quasi sempre es troben interrelacionades i es reforcen mútuament.

Les desigualtats, la discriminació i les diferències entre els més rics i els més pobres són grans i injustes. Poden arribar a posar en perill la pau i cohesió social que durant anys hem gaudit. Tenim el convenciment que **la millora del benestar dels més desfavorits significa la millora del benestar i la cohesió de tota la societat**. Per això demanem una major sensibilització social, per prevenir i millorar l'atenció d'aquelles persones que ho necessiten.

Les entitats hem formulat **propostes de lluita contra la pobresa** i el Govern ha elaborat un **document de Bases per al Pacte per a la lluita contra la pobresa a Catalunya** que és un bon punt de partida.

- Com garantiran que s'emprendran de manera efectiva accions per vèncer les desigualtats i l'exclusió social?
- Quin futur tenen aquestes propostes? Quines mesures es duran a terme per fer viable la seva realització, i amb quin calendari?
- Quin pressupost hi destinaran?

Empobriment de les famílies

Avui, les dades sobre la situació socioeconòmica de la població, i en especial de les famílies desfavorides, ens mostra una davallada de gairebé un 3% dels ingressos mitjos anuals a les llars espanyoles. Creix el nombre de famílies sense cap ingrés i el de famílies amb els dos membres de la parella a l'atur, la qual cosa provoca un increment alarmant de la pobresa infantil.

- Com donaran suport als col·lectius en risc, i en especial a les **famílies amb fills a càrrec** que s'han vist privades d'aquest suport? Pensen recuperar aquest ajut?
- Pensen potenciar mesures de **conciliació laboral** que assegurin la qualitat i el temps necessari per a la cura dels infants i les persones dependents?
- Asseguraran les **beques menjador** per garantir que tots els infants escolaritzats tindran almenys un àpat calent al dia?

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

Garantia dels mínims per a una subsistència digna

Renda Mínima d'Inserció

Moltes de les persones i famílies que es troben en risc d'exclusió no reben cap ajuda per viure dignament. Un dels recursos que durant temps hem tingut és la Renda mínima d'Inserció, que degut a les **noves polítiques restrictives** s'ha vist retallada pel decret de mes d'agost de 2011, posant en perill el reconeixement del dret subjectiu que atorguen les nostres lleis. ECAS ha fet **moltes propostes per sortir de l'atzucac** en què ens trobem: demandes sense resposta, persones amb la sol·licitud aprovada però que no cobren, persones expulsades perquè no compleixen les noves condicions... i un seguit de situacions molt diverses a les quals esperem que es doni resposta.

En el seu moment, vàrem demanar als diferents partits que, d'acord amb la seva responsabilitat amb la ciutadania, busquessin un consens parlamentari i aprovessin amb urgència una **nova llei que clarifiqués els objectius, els col·lectius beneficiaris, els procediments, l'avaluació i el seguiment** de la seva aplicació. Avui amb les noves eleccions, tot resta aturat i ens preocupen les conseqüències d'aquesta demora.

Voldríem conèixer el posicionament dels partits polítics sobre:

- Què faran per respondre a l'**urgent necessitat d'una llei** que clarifiqui la situació? Quins objectius tindrà la nova llei i quin model organitzatiu i de gestió es seguirà? Com es millorarà la gestió i la transparència?
- A quins **col·lectius** atindrà? Com es respectarà la dignitat de la persona, la seva idiosincràsia i el seu procés per a la inserció social i laboral?
- Quin rol jugaran les **entitats socials**? Quines mesures s'aplicaran per reconèixer i assegurar la continuïtat del valor que aporten en l'atenció i el suport a les persones en risc d'exclusió?

Renda garantida de ciutadania

Ens preocupen les persones que no tenen dret a la RMI i no reben cap altre tipus d'ajuda econòmica. En base a l'**article 24.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya**, que diu que tota persona o família que es trobi en situació de pobresa té **dret a accedir a una renda garantida que assegurí els mínims necessaris per a una vida digna**, creiem que és obligat estudiar la viabilitat d'una Llei de Renda Garantida de Ciutadania que assegurí els recursos necessaris per donar cobertura a totes les persones sense cap tipus d'ingrés.

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

- En base al compromís amb el mandat del nostre Estatut, com faran **efectiva i viable la proposta d'una renda garantida de ciutadania?**
- Donada la manca de recursos a causa del context socioeconòmic actual, **quines mesures es prioritzaran** per donar resposta als col·lectius en situació de pobresa i exclusió?

3.2. Ocupació

L'atur és un dels problemes més greus que pateix actualment la nostra societat. En aquest sentit, cadascun dels indicadors que genera el nostre mercat laboral ens posa al capdavant d'Europa en taxes de desocupació en qualsevol dels àmbits i col·lectius.

Per a ECAS, parlar d'inserció laboral és parlar sobretot d'**inserció sociolaboral**. Cal tenir en compte els factors d'exclusió que han generat la falta d'oportunitats perquè les persones puguin trobar feina. Creiem que cal tenir en compte els factors estructurals del mercat laboral, però també els relacionats amb la condició de gènere, comunitària, de discapacitat, d'origen... Cal fer una **mirada integral de la persona**, de la seva història i de l'entorn que l'ha portat a trobar-se en situació de desocupació. No és un resultat fortuït; té a veure amb tots nosaltres.

Les entitats d'acció social creiem que cal treballar per aconseguir una identitat professional dels aturats que permeti millorar la seva ocupabilitat, i això només s'aconsegueix **millorant les seves competències en totes les vessants**. Una qüestió prèvia i fonamental a tenir en compte és l'educació. **L'educació i la integració social estan estretament correlacionades**. La manca de formació augmenta el risc d'exclusió social i les persones en situació d'exclusió tenen més possibilitats de transmetre als seus fills i filles la manca d'oportunitats per accedir a una educació adequada. Trencar aquest cercle és clau per reduir les desigualtats i prevenir l'exclusió social.

Avui, les **taxes de desocupació** a Catalunya són desoladores i resulten **especialment dures entre les persones més vulnerables**: joves, dones, aturats de llarga durada, immigrants, ex presos... L'índex general d'atur és del 22% i recau principalment en dones i joves: l'atur juvenil és del 51% i l'índex de fracàs escolar, del 21 %.

La realitat és que ens enfrontem a **nivells de fracàs escolar inadmissibles** (que arriben al 30% de nens/es que no acaben l'educació obligatòria). Un 45% dels nens amb pares de classe treballadora presenten

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

risc de fracàs escolar, davant el 23% de pares de classe mitjana; la qual cosa ens mostra clarament la **desigualtat en les oportunitats educatives**. Creiem que qualsevol programa electoral ha de preveure com lluitar contra aquesta situació. **A causa de les retallades, 34.124 usuaris quedaran desatesos** (discapacitats i altres persones vulnerables amb dificultat d'accés al mercat de treball) **i 11.897 usuaris deixaran de ser inserits** al mercat de treball. Aquesta és la realitat que tenim avui.

- Un dels factors clau, segons tots els estudis europeus, són les **competències transversals**: com s'abordarà la formació en aquests aspectes per als col·lectius més vulnerables?
- Si creuen en les **entitats socials com a actors en les polítiques actives** d'ocupació, com faran que aquestes obtinguin els certificats de professionalitat adaptats a la seva realitat?
- Amb l'entrada imminent de les **agències de col·locació**, com s'actuarà perquè es pugui treballar amb els col·lectius més vulnerables a mig termini, i no només amb un enfocament de resultats immediats?
- Què faran perquè la **formació** estigui **més alineada amb la realitat i les necessitats del mercat laboral**? Cal connectar la FP en les seves diferents modalitats: inicial (PQPI), cicles formatius i formació continua. No poden ser mons inconnexes.
- Com abordaran els programes per **crear ocupació per als més vulnerables** en els nous jaciments d'ocupació?
- Per als perfils de joves amb més risc necessitem poder **oferir itineraris més llargs** per evitar incorporacions precàries al mercat laboral. Això passa per models d'alternança formació / treball perquè el jove, tant en termes motivacionals com econòmics, es pugui plantejar un itinerari llarg. Calen **incentius a les empreses** que optin per becar aquests joves **i facilitats en el marc legal**. Com abordaran aquesta problemàtica?
- La desconexió interdepartamental ha estat un clàssic en tots els Governos. Com aconseguiran una **bona coordinació entre les àrees vinculades a l'ocupació, l'educació i l'acció social**?
- Com faran que les **entitats socials siguin un actor de pes en les polítiques socials**? Podrem entrar al Consell de Direcció del SOC? Podrem **dissenyar conjuntament** com actuar per a l'interès general des de la iniciativa privada sense ànim de lucre?
- En un mercat en què la intermediació és més complicada, com es **potenciarà la capacitació/orientació** de les persones en risc d'exclusió social?

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

3.3. Política penitenciària

La reinserció ha de ser el principi que orienti el sistema d'execució penal i així ho recullen les diverses normatives. La consideració de la **reinserció com a principi** ens situa davant d'una societat que dona resposta a tots els seus membres, en la mesura que considera els ciutadans i les ciutadanes subjectes de drets i deures. Es tracta d'**actuar amb la persona que ha comès el delictes, alhora que fem pedagogia amb el conjunt de la societat** per tal d'ubicar la llei en el seu lloc, garantint la vigència del pacte social. El pacte social troba la seva significació en la mesura en què la societat pren la responsabilitat de fer-se càrrec, també, de la persona que ha transgredit la llei. Aquest és, probablement, l'aspecte més rellevant per prendre la mesura de l'estat de valors com ara la solidaritat i l'equitat.

Al llarg d'aquests anys hem configurat un **model d'intervenció capdavanter** gràcies a un procés en què han intervingut diferents governs de la Generalitat. Més enllà de la seva orientació política, els seus responsables han estat impulsors d'una manera de fer innovadora en relació a la resta de l'Estat. No cal recordar que Catalunya té les competències transferides des de l'any 1983.

Aquest model s'ha posat en risc darrerament pel que fa a la seva dimensió de participació de la societat civil en l'àmbit de l'execució penal, en la mesura que **s'ha reduït a la mínima expressió la col·laboració amb les entitats del tercer sector social**. Volem destacar que el caràcter emprenedor i dialogant de les entitats havia afavorit diverses iniciatives en aquest sector, establint ponts de diàleg i aconseguint recursos.

L'ànim col·laboratiu i corresponsable s'ha reflectit en tota la feina realitzada, tant en termes d'**estàndards de qualitat en els diversos programes i serveis**, com pel que fa a **experiències impulsades de manera conjunta**, com el desplegament de les Taules Perifèriques en els centres penitenciaris. D'altra banda, l'organització de jornades i la presència en mitjans de comunicació han promogut una **major sensibilització** vers aquesta matèria, complexa i sensible.

La supressió de la convocatòria de subvencions per l'any 2012 (partida que es correspon al 0,3% del total del pressupost del Departament de Justícia) ha **interromput la col·laboració de 94 entitats** que desenvolupaven els serveis amb austeritat i amb eficiència i, en conseqüència, **s'ha desmantellat la Taula de Participació Social**, un exemple de col·laboració públic-privada amb les entitats socials. En un moment com l'actual, de retracció general, i en un context dominat per la baixa ocupabilitat, creiem que els **recursos d'acompanyament** són molt importants, tant a nivell intrapenitenciari com en el medi obert; i aquesta ha de ser una **atenció especialitzada**.

- Quines són les polítiques socials previstes per donar compliment a la **finalitat rehabilitadora i de reinserció** que orienta el sistema d'execució penal?
- Quin és el **model de col·laboració** futur que pensen plantejar amb les entitats socials?
- Quina és la data prevista per **fer efectiu el pagament de l'activitat realitzada** durant la primera meitat del 2012 i a la qual insta una resolució del Parlament?

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

3.4. Migracions

Des del convenciment que cal treballar perquè tothom se senti part de la societat, constatem que en un moment de crisi econòmica que ha generat un **canvi important en els fluxos migratoris**, és necessari afrontar els problemes d'integració de sempre i abordar noves polítiques per a la població que va arribar fa uns anys, tot considerant la seva vàlua per a la construcció del país.

Cal **valorar la riquesa d'una societat intercultural i plural**, que ha de reconèixer l'altre i facilitar espais d'intercanvi i relació entre iguals, on tothom pugui ser allò que desitja. De les polítiques d'acollida hem de **passar a polítiques d'integració** que desactivin i previnguin manifestacions i actituds xenòfobes.

Des de la perspectiva dels drets humans, considerem **inacceptable que es negui l'assistència sanitària** a les persones en situació irregular. En un moment en què la política d'acollida ha perdut sentit, creiem fermament en la importància cabdal de les polítiques d'integració.

- Quina **política migratòria** pensen aplicar per tal de construir una societat integradora, que reconegui l'altre i faciliti la convivència?
- Com es potenciarà la **confiança entre els immigrants**? Com se'ls donarà veu, es crearan vincles socials i es reconeixerà el **valor de la diferència**?
- Cada dia són més freqüents **manifestacions xenòfobes** entre la ciutadania –i fins i tot entre alguns polítics–, la qual cosa ens sembla inadmissible. Com pensen combatre aquesta tendència?
- Què pensen fer amb els **Centres d'Internament d'Estrangers**, on persones que no han comès cap delictes es troben privades de llibertat?
- Com actuaran davant **el RD 16/2012**, que nega el dret a l'assistència sanitària a les persones en situació irregular?

3.5. VIH SIDA i Exclusió social

Dins del col·lectiu de malalts de VIH/SIDA, a Catalunya hi ha una bossa important de persones amb **greus dificultats per a la seva inclusió social** i amb un seguit de necessitats que requereixen intervencions que garanteixin la seva qualitat de vida.

Els **serveis residencials** que coordinem a través de la Comissió de VIH/sida i Exclusió Social d'ECAS atenen bàsicament persones que pateixen desestabilització de la malaltia o quadres associats, que necessiten **suport de professionals** (orientació, suport psico-afectiu, acompanyament mèdic, control de medicació), i que, a més, presenten **problemes d'exclusió social**: manca de recursos socioeconòmics suficients, manca d'habitatge, manca de suport familiar, problemes judicials...

Eleccions al Parlament de Catalunya 25N 2012

QÜESTIONAMENTS ALS PARTITS POLÍTICS per part d'ECAS

A continuació presentem una sèrie de **factors i dades de les persones ateses** en aquesta xarxa de recursos residencials durant els darrers anys, que ens ajuden a dibuixar un perfil orientatiu d'aquest col·lectiu:

- Persones amb **fortes situacions de desestructuracions personals i socials**, associades a la seva trajectòria com a consumidores de drogues, que segueixen un Programa de Manteniment amb Metadona (PMM).
- En molts casos requereixen intervencions de professionals de la **salut mental**: les manifestacions psiquiàtriques associades al VIH poden ser molt diverses i de diferents etiologies (per l'efecte del virus, de les diferents malalties intercurrents sobre el SNC, secundàries al tractament antiretroviral o a substàncies d'abús, o primàries).
- Les **característiques personals** més destacades són:
 - 79% homes, 21% dones (molt semblant al 80% d'homes diagnosticats de SIDA a Catalunya, vers un 20% de dones)
 - Mitjana d'edat: 43 anys
 - Baixa o nul·la formació escolar i laboral
 - Pateixen soledat i manca de xarxa familiar i/o relacional, i manca de suport afectiu (58,36% solters, 30,25% separats i 7,47% vidus, davant de només un 3,91% casats o amb parella)
 - Pocs o nuls recursos econòmics (25% sense ingressos, 41,64% amb Pensió No Contributiva, actualment 324 euros mensuals)
- Degut a les conseqüències de malalties oportunistes, els anys d'addiccions, la vida al carrer, etc., alguns d'ells tenen un **alt nivell de dependència** per a les activitats de la vida diària (un 61% tenen Certificat de Discapacitat, amb una mitjana del grau de discapacitat del 68%). Una majoria important ha estat molts anys ingressada a centres penitenciaris, alguns encara amb condemnes judicials pendents de compliment. En conjunt, es detecten **casos de forta institucionalització**.

- Com **mantindran l'accés als recursos residencials** (pisos amb suport i llars residències) a les persones afectades de VIH/sida en situació d'exclusió social, per seguir oferint-los la intervenció que els garanteix un mínim de dignitat i qualitat de vida?
- Què pensen fer per **implementar les millores llargament acordades en el marc de col·laboració entre les entitats i l'ICASS**, que consolidin la xarxa d'atenció en un futur marc d'acreditació i regulació del model de contractació?
- **Pensen reprendre i mantenir els espais d'interlocució tècnica, política i de gestió** entre la Comissió VIH/sida i Exclusió Social i l'ICASS, per avançar en l'anàlisi, la reflexió i el disseny eficient de la xarxa?

Barcelona a 12 d'octubre de 2012.